AUT, XLVII, 2009, p. 165-174

PLURILINGVISMUL – UN MOZAIC POETIC ÎN OPERA LUI NICHOLAS CATANOY

de

Christina Andreea MIȚARIU

Nicholas Catanoy este cu siguranţă un „fenomen” care nu poate fi studiat doar din perspectiva criticii literare. Scriitor, filosof, medic, pilot, globetrotter, „om universal” prin cosmopolitismul şi versatilitatea care îl caracterizează, Catanoy este un român care, ocolind Pământul, adună şi se risipeşte în cele patru zări.

Puțin cunoscut de români, însă apreciat de mare parte a elitei lumii literare occidentale contemporane, Nicholas Catanoy sau Nicolae Cătănoiu (cum se numea el înainte de a părăsi România) este o personalitate literară complexă, autor de roman, eseu, glosă, poezie, critică literară, cu o cultură enciclopedică remarcabilă.

Născut la Braşov în 1925, într-o familie mic-burgheză mixtă (tatăl român, mama săsoaică), tânărul Nicolae avea să crească într-un mediu deschis spre toleranță şi să se bucure de o educație cosmopolită.

Dornic de contact cu realitatea literară oriunde şi oricare ar fi ea, imediat după mutarea sa peste ocean, Catanoy urmează cursuri de literatură anglo-americană, frecventând asiduu cercurile literare din Montréal. Debutează în revistele de literatură din Canada şi din Statele Unite, afiliindu-se mai târziu, după un scurt sejur la New York, grupului de poeți avangardişti *L=A=N=G=U=A=G=E*.

An de an, poliglotul publică cel puțin un volum sau o plachetă în edituri îndepărtate geografic, în Canada, în India, în Statele Unite sau Europa. De asemenea, publică frecvent în reviste precum „Wascana Rewiew”, „Canadian Forum”, „Canadian Litterature” şi, mai rar, în revistele româneşti ale exilului.

Cu excepția volumului de poezii *Flux alb* (1970), scris în limba română, cărțile sale sunt redactate în franceză, engleză sau germană. Sunt

BDD-A6439 © 2009 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

volume de poezie şi proză, culegeri de aforisme, însemnări de jurnal care atrag atenţia asupra sa, Nicholas Catanoy fiind considerat de criticii canadieni drept „a leading figure in Canada's literary avant-garde''[1].

Poliglot cu o cultură enciclopedică, Catanoy migrează neliniştit de la o limbă la alta, combinându-le adeseori în cadrul unei lirici pe care el însuşi o numeşte *babeliană.*

„El este cel mai globalizant scriitor al nostru, un veritabil cetăţean planetar. (...) Indiferent unde s-ar afla, se plasează în poziţia de exilat perpetuu"[2].

E conştient că desăvârşirea pe pământ e imposibilă, însă verva sa spirituală îl îndeamnă spre noi şi noi căutări şi experienţe, în speranţa că poate altundeva e mai bine, că o altă limbă este mai globalizantă decât celelalte, mai potrivită de a-i capta şi reda ideile. Aşa cum spunea şi criticul Ion Cristofor, cunoscându-l de mulţi ani şi destul de îndeaproape pe Catanoy: „Modelul său spiritual rămâne cel al pelerinului rătăcind în căutarea absolutului, al cartezianului ce se îndoieşte de toate şi mai ales de sine"[3].

Volumul său de debut *Hic et nunc,* apărut la editura Exposition Press din New York, în 1968, conţine poeme în patru limbi (franceză, engleză, spaniolă, română) şi e prevăzut cu o prefaţă a lui Vintilă Horia, intitulată *Algues, poussière et mains.*
Surprinzător, titlul volumului e enunţat într-o limbă moartă, însă poemele ce îl compun sunt scrise în engleză, spaniolă, franceză şi română.

La prima sa carte, Nicholas Catanoy se dovedeşte un poet matur, care a ucenicit la „şcoala neantului" existenţialist, spre a folosi o expresie a lui Alain Bosquet, cunoscând tot farmecul utopiilor suprarealiste.

În prefaţa pe care Horia Vintilă o face acestui volum, se remarcă faptul că nu se face nici cea mai mică aluzie la originea etnică a scriitorului. Mai mult decât atât, Vintilă pare să-l înscrie pe autor în paradigma scriitorilor adepţi ai plurilingvismului, alături de alţi reprezentanţi de marcă ai fenomenului, cum fusese, de exemplu, Dante, care scria în trei limbi şi despre care se spune că ar fi intenţionat să redacteze ***Divina Comedia*** în provensală, la vremea respectivă limba „universală" a literaturii.

Unul din miturile fondatoare ale poeziei lui Nicholas Catanoy este cel al turnului Babel, cu amintirea vagă, dar persistentă a unei limbi unice, plină de fantasme.

---

[1] I. Cristofor, *Nicholas Catanoy sau Avatarii unui peregrin*, Cluj, Ed. Napoca Star, 2005, p. 20-21.
[2] *Ibidem*, p. 23.
[3] *Ibidem*, p. 24.

BDD-A6439 © 2009 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

Poate că tocmai vieţuirea dramatică a lui Nicholas Catanoy într-un Babel modern, în marile oraşe nord-americane, în care etniile şi limbile sunt amestecate, a indus în conştiinţa exilatului nostalgia unei epoci în care „Era în tot pământul o singură limbă şi un singur grai la toţi”, după cum tânărul braşovean citise, cu mulţi ani în urmă, în cartea *Facerii*.

În fond, poetul reia una din temele literare cu o răspândire destul de mare la diverşi scriitori ai secolului XX. Dintre aceştia trebuie amintit mai ales Franz Kafka, autor la care viziunea turnului blestemat apare în două nuvele: *Zidul chinezesc* (1917) şi *Stema oraşului* (1920). În *Aforismele* sale, la 10 aprilie 1922, prozatorul nota cu tristeţe: „Săpăm groapa Babel”.

Construcţie demonică în interpretarea majorităţii talmudiştilor Evului Mediu, turnul Babel e văzut ca operă a trufiei pământenilor, ca sfidare a divinităţii şi ca o ispită enormă a idolatriei. Mitul îşi găseşte ecoul în poezia lui Nicholas Catanoy, care vede în preocupările omului modern aceeaşi obstinaţie paradoxală ce oscilează între grandoare, sfidare şi dorinţa de a uşura căile comunicării între semeni.

În versurile sale cele mai profunde, Nicholas Catanoy visează la acea „limbă adamică” în care primul locuitor al paradisului răspundea întrebărilor lui Dumnezeu. Să amintim aici că în concepţia lui Dante, expusă în ***De vulgari eloquentia,*** limbajul lui Adam a fost unul poetic şi universal.

Obsesia Babelului este pe deplin justificată în cazul lui Nicholas Catanoy, scriitor a cărui expresie literară se divizează în mai multe limbi: româna, germana (limba mamei sale), engleza şi franceza. Dorinţa acestui poliglot este de a reconstrui o limbă unică, matrice integratoare a tuturor lucrurilor şi fenomenelor, vehicul universal care să-i transporte fără dificultăţi traductologice ideile, în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii.

Într-un articol publicat în revista „Literatorul”, Nicholas Catanoy afirmă direct că el scrie poezie „babeliană”. Într-un interviu apărut în nr. 25-28, din 16 iunie-13 iulie 1994, în revista „Tribuna”, nostalgia unei limbi unitare, sintetice şi totalizatoare, este explicit afirmată:

„Negăsind tonul sau sensul potrivit într-un poem, încerc uneori să îmbin limbi, practicând un fel de «metisaj liric», şlefuind structura poemului, cu intenţia de-a realiza o viziune organică, unitară, un colaj de alunecări lente dintr-o limbă într-alta…

Aş dori să scriu în toate limbile pământului, dacă ar fi posibil, – un poem «babilonesc», care să unească toate limbile într-un univers spiritual comun, ca o simfonie policromă, într-o singură cheie…”.

Poezia sa „babeliană” e direct legată de afinităţile pe care poetul le are cu manifestările *Grupului L=A=N=G=U=A=G=E,* apărut în Statele Unite ale Americii în perioada anilor 1968-1970.

BDD-A6439 © 2009 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

Explorările poetului român în cadrul grupării vor viza obținerea unor noi posibilități expresive ale limbajului poetic, într-o formulă cosmopolită, globalizantă, ce utilizează amalgamul de limbi, un aşa-numit „esperanto babelian". El combină elemente lingvistice împrumutate din diverse limbi, adeseori aparținând unor grupuri minoritare, pe scheletul unor limbi de largă circulație – cum ar fi engleza, franceza, spaniola sau germana.

Ineditul metisaj liric utilizează în principal o *tramă* (limba majoră), la care sunt sudate, *separat*, în proporții imprevizibile, elementele unei limbi secundare[4]. Ca exemplu al acestui mod de structurare a textului poate fi amintit poemul *Babel,* dar şi poeziile din secțiunea *Passo doble* a volumului *Debuturi netimbrate* (1998).

Un alt mod de construcție a poemului „babelian" utilizează „un text linear (limba majoră)", în care sunt inserate elemente din alte limbi.
Poemul cel mai caracteristic pentru această a doua modalitate de construcție este cel intitulat *Petunia/von Wiezsäcker* din volumul de debut *Hic et nunc.*

O a treia modalitate uzează de o structură arborescentă a poemului, limba majoră a *scheletului* fiind îmbogățită cu versuri sau sintagme din alte limbi. Exemplul cel mai spectaculos al acestor poeme arborescente e poemul *Octopus* din acelaşi volum *Hic et nunc*. Cele mai productive procedee sunt ultimele două, preferate de poet tocmai fiindcă sunt mai puțin previzibile, oferind posibilitatea de combinare a unor elemente lingvistice eterogene.

Mai mult, Nicholas Catanoy se înscrie într-o anumită tradiție medievală consemnată şi de celebrul medievist Paul Zumthor, prin care, încă din perioada carolingiană, unii din cei mai culți poeți ai vremii foloseau în cadrul aceleiaşi scrieri, de la un vers la altul sau de la o strofă la alta, limbi diferite. Paul Zumthor aminteşte cazul provensalului Raimbaut de Vaqueiras[5] sau al tirolezului Oswald von Wolkenstein, poeți ce „folosesc alternativ cinci limbi, chiar şase."

Începând din Evul Mediu, perspectiva babeliană se deschide, lărgindu-se fenomenul plurilingvismului sau, la o scară diferită, măcar cel al bilingvismului „orizontal"[6], aşa cum susține şi Zumthor, făcând referire la tratatul lui Dante: *De vulgari eloquentia*.

---

[4] Cf. I. Crisofor, *op. cit.*, p. 122.

[5] Un poem al trubadurului Raimbaut de Vaqueiras, compus în jurul anului 1200, este format din cinci strofe, scrise fiecare în altă limbă: provensală, italiană, franceză d'oil, gasconă şi portugheză – limbile curente din acea vreme în lirica romanică.

[6] P. Zumthor, *Langues et techniques poétiques à l'époque romane* (XIe-XIIIe siècles), Paris, 1963, p. 29-30.

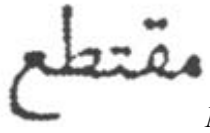
BDD-A6439 © 2009 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

La fel ca iluştrii săi predecesori, şi Catanoy glisează cu uşurinţă de la o limbă la alta în cadrul aceluiaşi poem. În poemul *Babel*, de exemplu, apărut în volumul *Debuturi netimbrate* (1997), descoperim câteva ideograme chinezeşti alături de versuri în limbile franceză, italiană, engleză, germană, spaniolă şi ebraică:

Rien que le temps
qui s'est retiré là et n'attend rien.

Un rumore di frasche smosse
Senseless words are quivering
whimsical and strange.

Nada, y a la orilla ahogar
Ein Medaillon für blattlose
Zeiten.

Asupra lui Nicholas Catanoy, poezia lui Ezra Pound a exercitat o influenţă însemnată, fapt recunoscut de altfel de către Catanoy. *Cantos*-urile lui Pound abundă în preluarea de ideograme chinezeşti, în inserţia unor citate din latină sau din alte limbi. În fond, Nicholas Catanoy adoptă aici o tehnică a fragmentarului ce devenise, începând cu Mallarmé şi Valéry, o caracteristică a liricii moderne.

Poetul ultimului secol nu mai construieşte o imagine mimetică a realităţii, ci una străbătută de fisuri, de absenţe şi amnezii.

Trecut prin şcoala avangardistă, scriitorul ezită mereu între opera finită şi opusul ei.

Catanoy refuză sistematic tradiţiile şi formele gata constituite, detestă linearitatea discursului. Nici măcar timpul istoric nu îl interesează, el ignorând expunerea cronologică a evenimentelor în toate romanele sale.

Efect al globalizării sau pur şi simplu al libertăţii de mişcare, începând din cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea, constatăm deseori în literatură întrepătrunderea, anularea sau redefinirea frontierelor lingvistice şi culturale.

Şi dacă plurilingvismul ocupă prim-planul în peisajul lingvistic şi cultural modern şi postmodern, mitul ce îi stă la origine – cel al turnului Babel – se bucură şi el de o readucere în prim-plan, „renaştere" certificată prin apariţia sa în titluri de romane, poeme, albume muzicale, articole de revistă sau ziar, diverse studii literare, filme. Reperând prezenţa mitului Babel în numeroase scrieri literare contemporane, constatăm diverse

BDD-A6439 © 2009 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

interpretări ale mitului, unele dintre ele condamnând diversitatea, altele aplaudând-o.

Dintr-o perspectivă filosofică, François Marty concluzionează că Babelul este o binecuvântare, dat fiind că limba pre-babeliană, *lingua adamica* – limbă ce se presupunea a fi perfectă – nu avea capacitatea de a exprima abstractul. Prin însăşi perfecţiunea ce o caracteriza, acea limbă nu lăsa loc alterităţii[7]. Aşadar, ceea ce s-a câştigat prin ridicarea şi dărâmarea turnului Babel – pluralitatea lingvistică – nu poate fi decât o binecuvântare, conform teoriei lui Marty.

Schimbul între culturi diverse nu are nimic nou. Încă din secolul al IV-lea î.H., Xenophon manifesta, după cum susţine Bakhtine, o anumită deschidere spre culturile aşa-zis „străine". Acesta susţine că în acea perioadă, „le monde s'est déverrouillé. (...) La réciprocité des cultures, des idéologies, des langues commençait"[8]. În vremea noastră însă, metisajul şi confruntările dintre culturi dobândesc o altă dimensiune, dat fiind că omul modern, în calitate de consumator de literatură şi de cultură în general, este pe deplin conştient de acest fenomen.

Vorbind despre acelaşi fenomen de „creolizare" lingvistică şi culturală, Glissart susţinea că „ce qu'il y a de fantastique dans la créolisation moderne c'est que, de manière foudroyante, elle entre dans les consciences"[9]. Această noţiune îi permite să afirme că acum, mai mult ca niciodată, „le monde se créolise"[10].

Astăzi, când asistăm la o explozie de plurilingvism, dacă întrebăm un poliglot în ce limbă se simte mai în largul său, poate ne va răspunde că limba este de fapt un instrument, prin intermediul căruia el îşi transmite propriile concepte, sentimente, stări sufleteşti, imagini despre lume şi univers şi îşi adaptează limba la persoana colocutorului. Cu siguranţă acesta a fost şi cazul lui Dante. Acesta nu avea cum să nu prefere limba maternă, acel dialect „vulgar" care se vorbea în zona lui, în Toscana. Întreg universul său mental era „florentin".

Catanoy nu este un fenomen meteoric în literatura contemporană. În istoria culturii moderne, s-au consemnat o mulţime de artişti care s-au simţit în elementul lor într-o limbă străină prestigioasă, internaţională, în detrimentul limbii materne. Cel mai ilustru reprezentant al acestei categorii este, pentru noi românii, Cioran. Stabilit la Paris, acesta a refuzat consecvent, din anii '50 şi până la sfîrşitul vieţii, să mai scrie în română – şi

[7] F. Marty, *La Bénédiction de Babel: Vérité et communication*, Paris, Cerf, „La nuit surveillée", 1990, p. 13.

[8] M. Bakhtine, *Esthétique et théorie du roman*, Paris, Gallimard, 1978, p. 463.

[9] E. Glissant, *Introduction à une Poétique du Divers*, Montréal, Presses de l'Université de Montréal, 1995, p. 22.

[10] *Ibidem*, p. 14.

BDD-A6439 © 2009 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

într-o anumită perioadă chiar să mai stea de vorbă cu compatrioții – preferând franceza.

Faptul că Nicholas Catanoy alege limba engleză pentru a se exprima poate fi justificat prin audiența mai largă pe care i-o oferă o limbă de circulație internațională, după cum mărturiseşte el însuşi într-un interviu, limbă ce „se pretează excelent limbajului cotidian, concret", „fără întortocheri labirintice", precum şi din necesitatea obiectivă de adaptare la noua lui situație civilă. Preocupat în eseurile sale de problema unei limbi universale, Nicholas Catanoy constată că, odată cu fenomenul globalizării, limba engleză a câştigat un avans considerabil în fața celorlalte.

Poliglot, braşoveanul utilizează frecvent însă şi franceza şi germana, limbi pe care le stăpâneşte deopotrivă.

Unul din ultimele sale volume de poezie, *Avenue Teutonia* (Paris, Edition Caractères, 1999), e scris în limba franceză şi poartă un motto în latină, extras din *Germania* lui Tacitus: „Convictibus et hospitiis non alia effusius indulget. Quemcumque mortalium arcere tecto nefas habetur; pro fortuna quisque apparatis epulis excipit". Întregul volum e un elogiu indirect adus acelei Germanii din care provin strămoşii săi dinspre mamă.

Crescută la şcoala umanismului european, în respectul identităților culturale şi diferențelor specifice, poezia lui Nicholas Catanoy se dovedeşte de la început heteroclită, inclasificabilă, ironică şi ireverențioasă cu tradițiile. Nota ei cea mai izbitoare rămâne aici refuzul unicității, al monotoniei unei singure limbi. Mai mult decât atât, gustul său lingvistic se orientează nu doar spre limbile de circulație internațională, ci şi spre idiomuri foarte rare şi exotice.

Un poem cum ar fi *Octopus* alternează versurile scrise în engleză cu altele scrise în limbi din cele mai exotice: suedeză, afrikaans (dialect al olandezei, utilizat în Africa de Sud) sau limba indienilor din Samoa:

eight gelatins
jerking beyond blue
(Tra fo dur y
môr yn hallt)
still not having
met the fulcrum
(Hästen war inte endast
halt utan också mager)
somnambulating
to the near night
(Hulle bid vir
die sterwende man)
where the umbilical
antipodes leak
(I le va o

BDD-A6439 © 2009 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

Apia ma Lepea)

Cele mai multe poeme din volumul *Hic et nunc* sunt departe de a traduce „nevoi ideologice". Şi aici poetul rămâne prin definiţie un rebel, ce nu se supune nici propriilor reguli prestabilite. El se dedă cu voluptate, de pildă, unor exerciţii de tip avangardist. Iată un scurt exemplu:

quatrain; m W u I s N c D l e N s' G
s O I U g T m I a N s'G
q A u N o D i I t N s' G
r B u I b R I c N s' G
refrain; muscles winding
sigmas' outing
quoits' anding
rubrics' birding

Intitulat *Cocktail,* poemul citat e un experiment asupra unui material lingvistic destructurat în silabe şi consoane, după un procedeu aleatoriu.

Poemele abundă în imagini simbolice ale unui Babel modern, în care eul poetic rătăceşte printr-o lume străină, ostilă şi dezarmantă. Unul din poemele cele mai edificatoare ale volumului se numeşte chiar *Babel*, poem ce inaugurează la Nicholas Catanoy o vastă mitologie a imposibilităţii cunoaşterii, a dialogului cu semenii. Construit după modelul poemelor lui T. S. Eliot sau ale lui Ezra Pound, cu versuri în engleză, italiană, spaniolă sau germană, poemul înglobează un vast citat din Samuel Beckett pe tema ruinării limbajului, a incomunicabilităţii umane.

Adept al postmodernismului şi scriitor avizat, bun cunoscător al operelor poeţilor contemporani, Nicholas Catanoy îşi scrie poemele într-o manieră surprinzătoare, dinamică şi „mozaicală". În concepţia sa, poemul nu este un produs final, unitar, ci o înşiruire a unor imprevizibile mişcări sufleteşti, o confruntare a unor idei disparate.

Printr-o alchimie subtilă, scriitorul topeşte în magma textului său fragmente din diverse tipuri de discurs, din diverse limbi, realizând o poezie pe care el însuşi o numeşte „babilonescă". Nicholas Catanoy visează, în fond, la realizarea unui gen de poem total, o specie hibridă în care foloseşte cele mai felurite ingrediente şi vehicule: de la română, până la extrase din Goethe, Biblie sau Cartea morţilor, într-un dialog al tuturor epocilor şi culturilor lumii.

BDD-A6439 © 2009 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

Fie că autorul adoptă limba țării în care soseşte, fie că o păstrează pe cea maternă, în ambele situații experiența sa este una profund alienantă[11].

Aflându-se în dificila postură de exilat, poetul e supus unui inevitabil proces de aculturație. Indiferent cât ar fi o cultură de solidă, în prezența altor culturi se dezvoltă deseori forme noi, surprinzătoare, de artă, de literatură, de expresie.

Richard Rorty, în *Philosophy in the Mirror of Nature*, a arătat că azi, o cultură euroamericană generalizată mai permite existența vechilor societăți doar ca nişte „şantiere de supraviețuire".

Privită din punct de vedere al tehnicilor şi operațiilor lingvistice de suprafață, poezia fiecărei epoci istorice implică o dinamică specială, fiind polarizată de un anume mod de a percepe realul. Ea este tributară unui univers mental provizoriu, la ale cărui nevoi trebuie să răspundă.

Dinamismul propriu actului poetic şi inițiativa creatoare se manifestă în permanență printr-un efort ce face să predomine în sânul vorbirii valoarea de mesaj ca atare, eliberând limbajul de funcția de pură comunicare referențială sau emotivă. Aceasta este şi ambiția lui Catanoy, aceea de a-şi elibera discursul de constrângeri, inclusiv de cele lingvistice.

În această perioadă pe care o traversăm, atât de profund marcată de viteză, de superficialitate, de kitsch, limbajul universal al postmodernului este dominat de formulele specifice de comunicare impuse de programele de chat, de internet.

În concluzie, putem face observația că omul postmodern nu mai trăieşte „nostalgia dureroasă a unui limbaj unic" tocmai pentru că are posibilitatea creării unui limbaj unic. Omul postmodern nu mai trăieşte în ruptura comunicării. Pentru el, comunicarea este posibilă, iar stilul contează mai puțin, deoarece e dominat de ludic.

Gândindu-ne la acel „eclectism rafinat", care, în viziunea lui Matei Călinescu[12], ar fi trăsătura fundamentală a postmodernismului, poezia lui Catanoy, prin diversitatea lingvistică ce o oferă şi prin măiestria pusă în operă, reprezintă o reală provocare, chiar şi pentru un public erudit.

---

[11] Jean-Marie Grassin vorbeşte despre „literatura exofonă" ca fiind una cu statut special, scrisă de emigranți, exilați sau refugiați: „Des littératures «exophones», écrites en langues européennes (en anglais à Singapour, en Malaisie, en Inde, en Afrique; en français en Amérique du Nord, dans les Caraïbes, en Afrique également) s'émancipent et deviennent elles-mêmes en surmontant diversement leurs passés coloniaux. Que ce soit en langues européennes ou dans leurs propres idiomes, les littératures nouvelles créent de nouvelles esthétiques." (*Actes du XIème Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée*, Paris, 1985).

[12] M. Călinescu, *Cinci fețe ale modernității*, Bucureşti, Ed. Univers, 1993, p. 259.

BDD-A6439 © 2009 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)

La fel ca şi confraţii săi, şi Catanoy renunţă uneori la metaforă şi la imaginea elaborată în favoarea inflexiunilor lingvistice ale vorbirii cotidiene, însă chiar şi atunci rămâne în sfera ermeticului.

Dacă pentru Livius Ciocârlie, „pariul" postmodernismului este să dea un nou sens tulburător lipsei de sens, să înlocuiască sensul devenit vid cu vidul devenit sens[13], Catanoy pare să contribuie la câştigarea acestui pariu cu literatura autentică.

Încorporând drama existenţială a unei însingurări, a unui exil prelungit, poezia lui Nicholas Catanoy rămâne cea a unui *cosmopolit* ce refuză să devină în exclusivitate un poet de limbă engleză, franceză, germană sau română, dat fiind că niciuna din limbile pe care poliglotul exilat le întrebuinţează nu pare să răspundă integral necesităţilor sale de exprimare. De aceea, perspectivă „babilonescă" pare să rămână singura viabilă.

BIBLIOGRAFIE

Catanoy, N., *Cârja lui Sisif*, Braşov, Ed. Aula, 2007.

Catanoy, N., *Hic et nunc,* New York, Ed. Exposition Press, 1968.

Catanoy, N., *Modern Romanian Poetry*, edited by N. Catanoy, foreword by Irving Layton, Ottawa, Mosaic Press/Valley Editions, 1977.

Catanoy, N., *Orfeu şi maşina,* Bucureşti, Ed. Criterion Publishing, 2008.

Catanoy, N., *Surâsul Pandorei,* ed. Călin Vlasie, Piteşti, Ed. Paralela 45, 1996.

Catanoy, N., *Tablele lui Zamolxis,* Cluj Napoca, Ed. Napoca Star, 2001.

Călinescu, M., *Cinci feţe ale modernităţii*, Bucureşti, Ed. Univers, 1993.

Cristofor, I., *Nicholas Catanoy sau Avatarii unui peregrin*, Cluj Napoca, Ed. Napoca Star, 2003.

Ciocârlie, L., *Presupuneri despre postmodernism*, în „Caiete critice", nr. 1-2/1986.

Bakhtine, M., *Esthétique et théorie du roman*, Paris, Gallimard, 1978.

Glissant, E., *Introduction à une Poétique du Divers*, Montréal, Presses de l'Université de Montréal, 1995.

Marty, F., *La Bénédiction de Babel: Vérité et communication*, Paris, Cerf, „La nuit surveillée", 1990.

Oancea, I., *Poezie şi semiotică*, Timişoara, Ed. Marineasa, 1999.

Sala, M., *Aventurile unor cuvinte româneşti*, Bucureşti, Ed. Univers Enciclopedic, 2005.

Zumthor, P., *Langues et techniques poétiques à l'époque romane* (XIe-XIIIe siècles), Paris, 1963.

[13] L. Ciocârlie, *Presupuneri despre postmodernism*, în „Caiete critice", nr. 1-2/1986.

BDD-A6439 © 2009 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:44:45 UTC)